

CSENDŐRSÉGI LAPOK

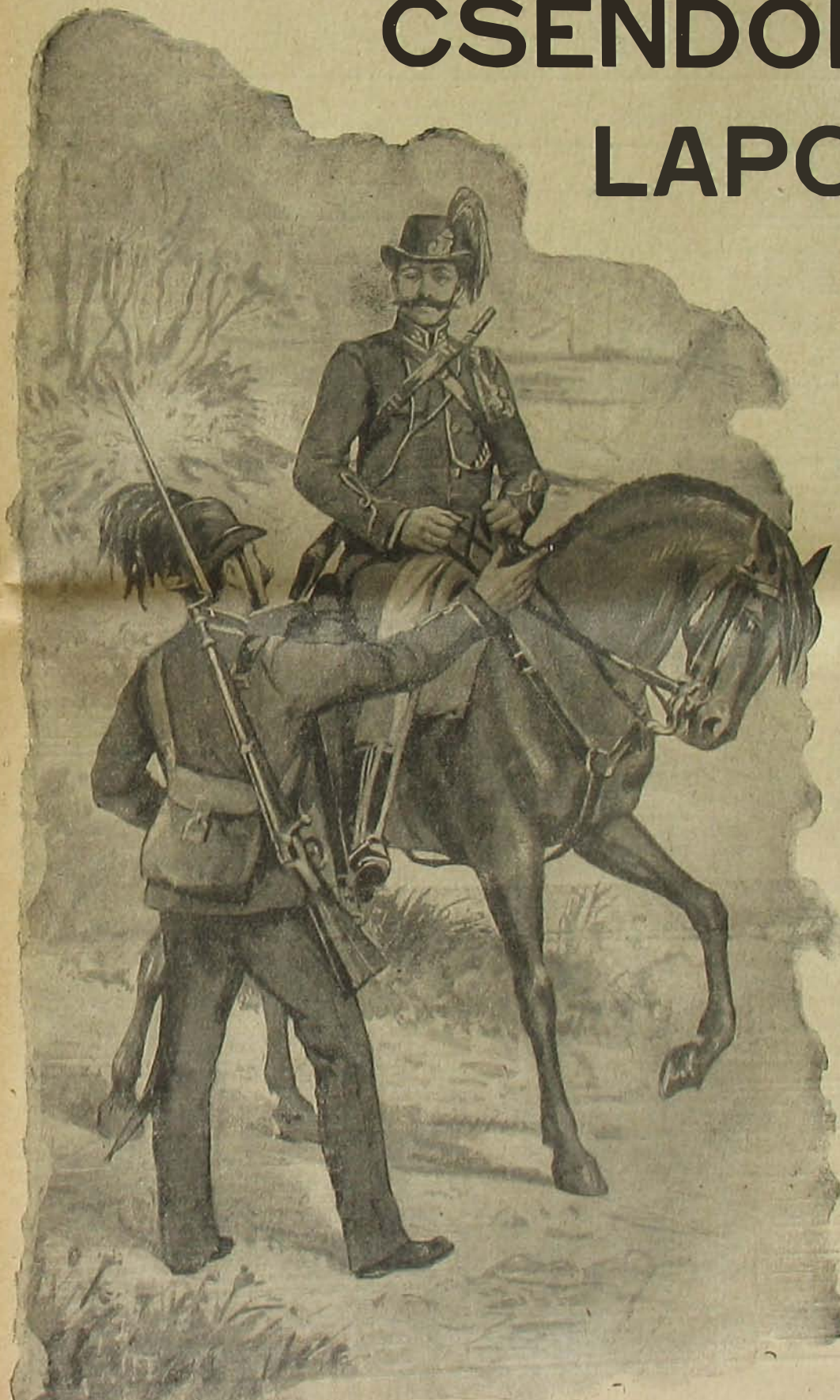
Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.



CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A hóhér és a halálbüntetések.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. ítélőtáblai bíró.

(Folytatás.)

A halálos ítélet kibírdetése.

A Curia elnöke az igazságügyi minisztertől hozzá érkezett iratokat szigorú pecsét alatt, a legmegbízhatóbb emberétől leküldi a kir. törvényszék elnökéhez a következő leirat kíséretében:

«Gyilkosság büntette miatt elítelt N. N.-re vonatkozó iratokat a Bp. 501. §-ának megfelelő további intézkedés végett azzal a hivatalos értesítéssel küldöm le a kir. törvényszékhez, hogy a m. kir. igazságügyminiszter urnak (szám alatt kelt) átirata szerint Ő. cs és apostoli kir. Felseje az N. N. hó napján kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy gyilkosság büntette miatt jogerősen halálbüntetésre ítélt N. N. irányában a törvény és igazságszolgáltatás rendes lefolyása bekövetkezzék.»

A törvényszék elnöke a leirat vétele után azonnal érintkezésbe lép a kir. ügyésszel s a legnagyobb titokban megbeszéli a curiai határozat és a kegyelmi kérelemre hozott leirat kihirdetésének s a kivégzésnek idejét és körülményeit, annak a szem előtt tartásával, hogy: «a halálbüntetés» kihirdetést követő nap reggelén hajtandó végre». (Bp. 501. §.)

A kivégzés határidejét ekkor még pontosan nem állapíthatják meg, mert az egész ország területén egyetlen hóhér lévén, előzetesen tudni kell, hogy mikor állhat rendelkezésre. Már pedig itt azt is figyelembe kell venni, hogy «az ítélet csak akkor hirdethető ki, ha a hóhér már rendelkezésre áll s hogy a határnap olyképp tűzendő ki, hogy arra közvetlenül vasárnap vagy ünnep ne következzenek.» (1900. évi 6757. sz. Igazságügyi-miniszteri rendelet 2. §.)

A kir. ügyész kötelessége gondoskodni arról, hogy a kivégzésnek akadály nem állván utjában, a halálos ítélet végrehajtására a hóhér, a kellő számú segéddel együtt, minél előbb rendelkezésére álljon. Azonban a hóhér kiküldése végett — bármelyik törvényszéknél történik is a kivégzés — a budapesti kir. ügyésség kérésendő meg. (1900. évi 757. sz. Igazságügyi-miniszteri rendelet 1. §-a.)

Az ítéletet hozó kir. törvényszék mellé rendelt kir. ügyész tehát megkeresi a budapesti kir. ügyészséget, hogy a hóhért hocsássa rendelkezésre. A budapesti kir. ügyész aztán a következő táviratot küldi a hóhérhoz:

Péntek reggel hét órára az N. N. törvényszéki fogházban ítélet végrehajtására álljon rendelkezésre kellő segédlettel. Választ kérek az N. N.-i kir. ügyésséghez. Budapesti kir. ügyész.

Erre a hóhér sürgőnyel válaszol, s ezt a választ nem a budapesti kir. ügyésséghez, hanem ahhoz a kir. ügyésséghez küldi, a hol az elítelt van s melynek fogházában kell véghemenni a kivégzésnek. És erre most már az érdekelt kir. ügyész táviratoz a hóhérnak:

Végrehajtás pénteken reggel hét órakor lesz. Legkésőbb csütörtökön délelőtt nálam jelentkezzen. Táviratozzon, hogy a pénteki dologra csütörtökön jelentkezik-e? Hirdetés csütörtökön. Kir. ügyész.

Mikor a kir. ügyész erre batarozott választ kap a hóhér megjelenéséről, azonnal közli ezt a törvényszék elnökével s ekkor aztán megállapítják a hirdetési határidőt csütörtök reggelre s a kivégzési határidőt péntek reggel hét órára. Mert a törvény mondja, hogy a halálbüntetés a kihirdetést követő nap reggelén hajtandó végre. (Bp. 501. §.)

E megállapodás folytán a törvényszék elnöke kitézi az ítélethirdetési határidőt csütörtök délelőtt hét órára. (A csütörtök napot esupán a könnyebb megérthetés végett használok, mert hiszen ezt ki lehet tűzni kedre vagy szerdára is, csak olyan napra nem, hogy a kivégzés utáni nap vasárnap vagy ünnepnap legyen.) Az ítélethirdetési határidőre az elnök megidézi a tanács tagjait, a kir. ügyészt, az elítéltet és a védőt.

A kir. ügyész ugyanekkor másféle intézkedéseket tesz. Elsősorban is beszerzi a fogházorvos bizonyítványát az elítelt testi és elmebeli állapotáról. Mert a törvény szerint: «elmebetegnek vagy teherben levő nőnek, felgyógyulásuk előtt, sem a felsőbírószág ama határozata nem hirdethető ki, melynek következtében az ellenük megállapított halálbüntetés jogerőssé vált, sem a kegyelmi folyamodvány eredménytelenségéről nem értesíthetők, sem rajtuk a halálos büntetés végre nem hajtható.» (Bp. 502. §.)

Ez a hivatalos orvosi bizonyítvány, mely az ítélet

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA



STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszer őt külön küldetik.



kihirdet s előtti napon van kiállítva, a következőleg szól: N. N. fegyvenzet a mai napon megvizsgáltam s nála a Bp. 302. §. szerinti halálbüntetés végrehajtását kizáró betegséget nem találtam. Kelt stb. Fegyházi orvos.

Ugyanezen a napon (tehát a kivégzés előtt két nappal) a kir. ügyész a halálraítélt községi előjáróságához lepecsételt borítékban a következő bizalmas felhívást küldi:

Felhívom az előjáróságot, hogy a gyilkosság büntette miatt halálra ítélt N. N. hozzátartozóit bizalmas uton és feltűnés nélkül értesitse arról, miszerint N. N.-t az ítéletnek folyó évi... hó...-ik napján délelőtt hét órakor leendő végrehajtását megelőző napon, a fogházban meglátogathaják és az ítéletnek ugyanott leendő végrehajtásánál jelen lehetnek. A felutazó hozzátartozóknak adjon az előjáróság személyazonosságukat és a rokoni viszonyt igazoló bizonyítványt és utasítsa őket, hogy a fogházban azt a bizonyítványt a látogatás előtt felmutassák. Kir. ügyész.

Ez azért szükséges, mert az elítéltet, a hivataluknál fogva erre kötelezettekén kívül csak hozzátartozói, védője és azok látogathatják meg, kikkel maga kíván találkozni. (Bp. 501. §.) Már pedig ha a hozzátartozók idejekorán ily módon nem értesítettének, nem tudhatnák meg a látogathatás idejét, illetőleg annak lehetőségét.

Ily módon az előkészületek megtételén, csütörtökön reggel hét órakor megjelenik a törvényszéki tanács az ítélet kihirdetésére: a törvényszék elnöke, két bírása, egy jegyzője, a kir. ügyész és a védő. Az ülés nem nyilvános, hanem zárt ülés, a hora az említettekén kívül senki másnak bemenni s az ott történeteket nyilvánosságra hozni nem szabad.

A kir. ügyész értesíti az elnököt, hogy a hóhér megérkezett és rendelkezésre áll a holnapi napra. Ugyancsak a kir. ügyész bemutatja a fogházorvos által a halálra ítéltől tegnap kiállított bizonyítványt, a mely szerint a halálbüntetés végrehajtásának akadálya nincs.

Ekkor az elnök a fogházból elővezeteti a halálra ítéltet, a ki a fogházfelügyelő után két fegyveresőr és a börtönmester kíséretében jelenik meg, rendesen bilines nélkül. Elnök megállapítja az elítélt személyazonosságát s azután kihirdeti előtte a kir. Curianak az első bírósági ítélet ellen bejelentett semmisségi panaszokat elvető végzését, a kegyelmi kérdésben hozott s a kir. Curia leiratával közölt királyi elhatározást. Ennek megtörténte után további intézkedés, illetőleg a halálbüntetés végrehajtása végett átadja az elítéltet a kir. ügyésznek, egyszersmind kijelöli azt a bírót és jegyzőkönyvvezetőt, a kik a kivégzésnél jelen lesznek s a bírónak a kegyelmi kérdésben hozott határozatot és az első-

birói ítéletet átadja, azzal a felhívással, hogy eljárásáról a Bp. és a 6757/900. I. M. sz. rendelet utasításához képest tegyen jelentést.

Ugyanekkor a kir. ügyész bejelenti és a halálra ítélttel tudatja, hogy a kivégzés pénteken reggel hét órakor történik meg.

Előkészületek a kivégzéshez.

Az ítélet kihirdette von, vádlott a fogházban részére kijelölt zárkába visszavezetetik, a kir. ügyész pedig intézkedik, hogy az elítélt mellé azonnal vallásának lelkésze adassék, a ki őt vigasztalja s mellette maradjon az utolsó perczekig.

Régebben három napi idő engedtetett az elítéltnek vallási vigasztalásra és előkészítésre. Erre az időre szokás szerint a közönség szemléletére *siralomházba* tétetett, jobb tartásban részesült s ott bárkinek szabad volt meglátogatni s negyedik napon kocsin (háttal előre ültetve) viték ki az állandó vesztőhelyre. Az 1880. évi 2106. sz. I. M. rendelet szerint már oly időben kellett kihirdetni az ítéletet, hogy az elítéltnek a halálra való előkészülésre még 24 órasi idő maradjon, mely időre vallásabeli lelkész adandó melleje. Ugyanezen rendelet intézkedett arról is, hogy az elítéltnek nyilvános szemlére való kitétele mellőztessék s hogy az elítélt zárkája idegenek egyáltalában ne bocsáttassanak, az elítélttel beszélgetést ne folytassanak, neki semminemű ajándékot (pénzt, szivart, élelmet, italtstb.) — a mi azelőtt divatban volt, de a helyzet komolyságával meg nem egyezett — ne adhassanak.

Az 1813. január 29-én kiadott rögtönbirósági szabályok szerint: «Kihirdetettven az ítélet, a halálra ítéltnek halálra készülésre három óra engedtetik.» Ugyanezt mondta ki az 1868. november 5-én kiadott rögtönbirósági szabályzat is. A folyó (1914.) évben Boszniában kihirdetett rögtönbirósági szabályok szerint két órán belől végrehajtandó volt a halálos ítélet.)

A halálbüntetés végrehajtása tárgyában 1900. évi 6757. I. M. szám alatt s most érvényben levő rendelet szerint már nincs «siralomház», hanem az elítéltet az ítélet kihirdetése után saját zárkája, esetleg egy nagyobb zárkába viszik, a hol folytonosan együtt van vele vallásabeli lelkésze egész végig. És a kir. ügyésznek most is kötelességévé teszi a rendelet, hogy gondoskodjék arról, miként a hozzátartozó látogatók a helyzet komolyságát semmiképen, különösen pedig élelem, ital, szivar, pénz vagy más hasonlók ajándékozása által ne zavarják.

Ugyanezen rendelet szerint a végrehajtásnál jelen kell lenni az eljárást vezető kir. ügyésznek vagy helyettesének, a törvényszék részéről kiküldött bírónak és jegyzőkönyvvezetőnek, a helybeli közigazgatási ható-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**
mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytúrban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.



Galicziában elfogott gyanus alakok.

ság egyik főbb tisztviselőjének, a fogházfelügyelőnek, a lelkésznek és a halál megállapítása végett almalaszt két orvosnak. Ezeket a kir. ügyész írásban hívja meg és abban a végrehajtás helyét és időpontját határozottan megjelöli, hasonlóképen ő tartozik gondoskodni, hogy a végrehajtáshoz szükséges őrszemélyzet, valamint az esetleg szükséges rendőri vagy katonai segédlet rendelkezésre álljon.

A kir. ügyész aztán a kivégzés előtti napon a megjelenésre kötelezethez meghívót küld a kivégzés helyén való megjelenés, a helyi polgármesterhez pedig megkeresést intéz a városi közigazgatási hatóság egyik főbb tisztviselőjének a kivégzéshez kirendelése s a kirendelt személy nevének haladéktalanul tudatása végett. Ugyancsak átír a városi rendőrfőkapitányhoz, hogy ez a fogház elé az esetleges rendzavarás megakadályozása szempontjából kellő számú rendőrt rendeljen ki. Sőt ha a körülmények olyanok, miszerint a rend fenntartása a rendőrök csekélyebb száma miatt nem látszik biztosítottnak: akkor katonai karhatalom kirendelését kéri a katonai parancsnokságtól.

A Bp. 503. §-a felhatalmazza a kir. ügyészt, hogy a kivégzésnél való jelenlétet a fentebbieken és rokonokon kívül más *férfiaknak* is megengedheti. Tehát *nők nem tehetnek jelen.* (A régi szabályokban ki volt téve, hogy azokon kívül, a kiknek hivatalból jelen kell lenni a kivégzésnél, legalább még 10 tanu legyen jelen, a kik között legyen a halálra ítélt községi elöljáróságának tagja is. Most a tanuk száma nincs meghatározva, de csak oly számban lehet kiadni belépési engedélyt, hogy a kivégzés helyén tofongás vagy rendzavarás ne támadjon. (1900. évi 6757. sz. I. M. rend. 4. §.)

A kir. ügyész a következő belépési engedélyt adja ki: „Megengedem, hogy N. N. nr N. N. halálbüntetésének f. hó ...-ik napján délelőtt hét órakor a fogházban történendő végrehajtásánál jelen leheessen. Kir. ügyész.”

Ez idő alatt pedig, míg a rokonok elbucsuznak a halálra ítélttől, a lelkiatya vigasztalja, igazi bűnbánatra bírni törekszik az elítéltet, a hóhér és segédei a fogház hátulsó udvarán — a hová minden kilátás el van zárva — bitófa felállításán fáradoznak.

Mert most már az akasztófát esetről-esetre állítják fel s ezt a kivégzés után a helyszínéről eltávolítják s utóbbi időben a bűnügyi muzeumban elhelyezik.

Hajdanában rendszeren kő- vagy téglafal alapra voltak felállítva a két-, három- vagy négyágú akasztófák, a hol a felakasztott ember addig maradt ott, míg kötele le nem szakadt. (Innen erednek a régi átkok: Akasztófán száradj meg, Holló ássa ki a szemedet.) Az ilyen rémséges vesztőhelyeket már évtizedek előtt eltörölték, lerombolták, megsemmisítették. Az 1878: V. t.-cz. 21. §-a pedig ki is mondta, hogy a halálbüntetés „zárt helyen” hajtatik végre s ez a zárt hely rendszeren a fogház udvarának olyan zuga, a hová ablakok nem nyílanak, ha pedig nyílanak, azokat erre az alkalomra becsinál-

ják s az abban a czella-sorban levő rabokat — hogy még a zajból se hallhassanak semmit — erre a 24 órára más helyeken helyezik el. (A Budapesten halálra ítélteteket a Kőbánya mellett levő orsz. gyűjtőfogház udvarán végzik ki.)

A halálra ítélt utolsó napján tehát a hóhér és segédei felállítják az akasztófát vagy bitófát, mely nem egyéb most, mint egy a földbe leásott, 2—2½ méter magas erős faoszlop, melynek tetejébe egy horgos szeg van verve, melyről kötél csüng le, az oszlop előtt egy két lépcsőjű zsámoly s az oszlophoz hátul támasztva egy létra. Ennyi az egész. Ezzel elkészülhetnek egy nap alatt. El is készülnek.

És elérkezik a szomorú nap: a kivégzés reggele.

A kivégzés.

Reggel hét óra előtt egy negyed órával már a törvényszék által kiküldött bíró és jegyző és a kir. ügyész ott ülnek az akasztófával szemközt néhány lépésnyire kitett, fekete posztóval beterített asztal mellett s körülöttük a kirendelt orvosok, hatósági képviselők és a tanuk. A kir. ügyész kijelenti, hogy a megjelenni kötelesek mind megjelentek. A hóhér fekete szalonruhában, fehér keztyüs kézzel és a két segédje fekete ruhában ott állanak az akasztófa mellett. Tehát minden rendben van.

A kir. ügyész int a fogházfelügyelőnek, hogy vezessék elé a halálra ítéltet, a fogházfelügyelő belép a czella folyosójára s a mint a fogház tornyában az óra elkezdő ütni a hét órát: abban a perczen lép ki a halálra ítélt a lelkész karjára támaszkodva, a ki vigasztaló szavakat suttog a fülébe és bátorságra inti. Elöl a fogházfelügyelő hivatalos egyenruhában, utána az elítélt a lelkésszel, utánuk két fegyveres fogházőr s ezek nyomában a börtönmester. Így vonulnak a bíróság elé s háttal az akasztófára, úgy hogy az elítélt azt ne lássa, habár úgy igazgatják a felállítást, hogy az elítélt közvetlen az akasztófa előtt álljon.

A bíró a halálra ítélt személyazonosságát megállapítván, felolvassa az ítélet rendelkező részét, azután a kir. Curia határozatának a semmisségi panasz elvetésére vonatkozó részét s végül a kegyelem kérdésében hozott elutasító királyi elhatározást. Ennek megtörténte után a bíró kijelenti:

— A törvény nevében ezennel átadom az elítéltet a kir. ügyész urnak!

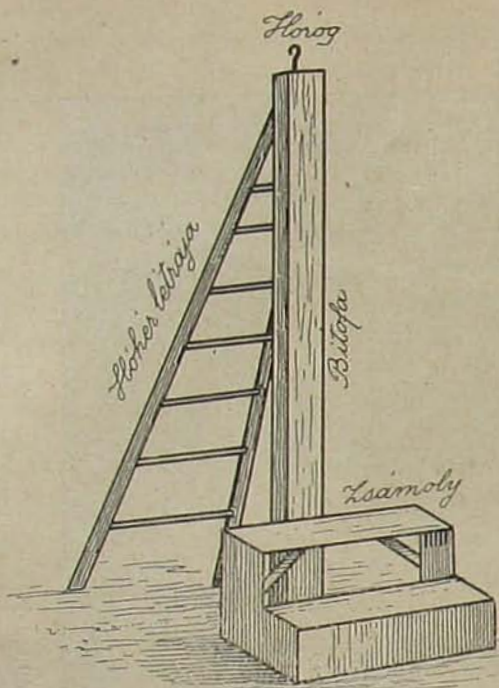
A kir. ügyész pedig odafordul a hóhérhoz:

— Hóhér! teljesítsa kötelességét!

A hóhér int a pribékeknek, ezek megfogják a halálra ítéltet, a kit még ekkor is bátorít a lelkész, az elítélt fellép (vagy felléptetik) a zsámoly két lépcsőjén az akasztófa alá, háttal az akasztófára, a két pribék összekötözi kezét-lábát, ezalatt a hóhér felmegy a bitófa batuljához támasztott létrán s előre hajolva, a kampószelegről lecsüngő kötélhurkot a vádlott nyakába akasztja,



Harcztéri képek. — Katonáink csehszlovákiai tüzszokat szállítanak.



A legújabb akasztófa.

a pribékek kivesszik az elítélt lába alól a zsámolyt, a hóhér elkiáltja magát: Le! E szóra a pribékek az elítélt bokájára kötött s az oszlop alján levő csigán átvont kötelet meghuzzák, a hóhér az elítélt feje tetejére teszi az egyik tenyerét, a másikkal az állát fogja, az egész fejet előre nyomja, a csigolyából kiemeli a fejet s kitékeri az elítélt nyakát, ezután mindkét kezének négy ujjával az elítélt állát tartja — hogy a nyelv kiöltését megakadályozza — két hüvelykével pedig a két szemhéját fogja le. Ezalatt a kétoldalt álló pribékek a kötelet folyton huzzák és néhány perc múlva beáll a halál. Ekkor a hóhér leszáll a létráról és a kir. ügyész elé áll:

— Teljesítettem kötelességemet!

A kirendelt orvosok megvizsgálják az elítéltet és jelentik a bírónak, hogy — az elítélt hét óra 10 perczkor adatván át a hóhérnak — a halál hét óra 24 perczkor bekövetkezett. Egy félóráig úgy marad az elítélt a bitófán s akkor az orvosok ismét megvizsgálják s jelentik, hogy a felakasztott emberben az életnek semmi nyoma nincs. Ekkor aztán a hullát pontban nyolcz órakor leveszik a bitóról, a hol 50 perczig függött. (Mert a bekövetkezett halál megállapítása után 30 perczig érintetlenül kell hagyni a bitófán a kivégzettet. 6757/900. I. M. sz. rendelet.)

És erről az egész eljárásról jegyzőkönyv vétetvén fel, azt a bíró, jegyző, kir. ügyész, a két orvos, lelkész, a hatóság kiküldötte és a fogházfelügyelő aláírják. Ezt a jegyzőkönyvet a bíró a kir. törvényszékhez terjeszti be. (Bp. 503. §.)

A holttest feletti intézkedés a kir. ügyészt illeti, a ki azt egyszerű és feltűnést nem okozó eltemetés végett

a rokonoknak átadhatja, ha ez botrányra vagy tüntetésre nem ad alkalmat. Azonban két óra lefolyása előtt a kivégzés helyéről a holttest el nem vihető, sem fel nem boncsolható s a közönség ez idő alatt is távol tartandó a hullától. Ha a holttestet a rokonok nem kéri ki eltemetés végett, ekkor a kir. ügyész tartozik gondoskodni arról, hogy az minden külső dísz mellőzésével a lehető legegyszerűbb módon a köztemetőben eltemettessék s csakis ebben az esetben engedheti meg a kir. ügyész az orvosok kérelmére a holttestnek az eltemetés előtt az orvosi tudomány érdekében felboncsolását. (1900. évi 6757. I. M. sz. rendelet.)

(Az előbbi 1880. évi 2106. I. M. sz. rendelet annak idejében egyszerűen megtiltotta a hullának a rokonok részére kiadását, most azonban maga a Bp. 50. §-a is megengedhetőnek tartja ezt.)

A régi eljárás szerint az akasztott ember mindaddig az akasztófán hagyatott, míg hullája az idő viszontagságai által el nem emésztetett, vagy a kötele, el nem szakadt. Később három napig, ismét később csak naplementéig függött a hulla s ekkor levették és a kivégzés helyén eltemették. Koporsó nélkül temették el. A bíróság is csupán csak annyit engedhetett meg a rokonoknak, hogy koporsóba tehessék a hullát, de akkor is a vesztőhelyen kellett eltemetni. (Helytartótanácsi intézkedés 1813 okt. 26-án 25471. sz. és 1862 évi decz. 31-én 23592. sz. Az 1813. évi január 29-ikén kelt és 1862 decz. 12-én megerősített rögtönbirósági szabályok csak azt mondták ki, hogy a kivégzettnek holtteste ugyanazon napon este a kivégzés helyén eltakarítandó (38. §.), míg az 1868. évi nov. 5-én kiadott rögtönbirósági szabályok elrendelték, hogy a kivégzettnek holtteste, mielőtt a törvényszéki orvos a halált hivatalosan bizonyítja, azonnal eltakarítandó. (27. §.) Azt azonban az összes szabályok elrendelték s elrendelik, hogy a kivégzés eszközei a vesztőhelyről eltávolítandók.)

Utóbbi időkben a felakasztott embert — a mint a bitófán függ, rendesen lefényképezik — azonban ezt nyilvánosságra nem hozzák, hanem a bűnügyi muzeumban teszik el.

(Vége köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az orosz lovasságról.

Az orosz hadseregnek — írja a „N. Fr. Presse” — kerek 1300 lovasszázada (szotnyája) van, a minek fele első osztályu.

Ezzel szemben nekünk jóval kevesebb van. A háború kezdetén, a mozgósítás és felvonulás időszakában, mikor elfogadott vélemény szerint az orosz lovasság túlsúlyának fölhasználására kiválóan kedvezett volna az alkalom, vajmi keveset észleltünk belőle. Annál kellemetlenebbé vált később, a felvonuláskor pedig érezhetővé. Az oro-



Harcztéri képek. — Kórnok által felgyújtott házak.

szoknak akkoriban módjában volt, hogy ne egyes őrcsapatokkal, hanem előretolt szotnyák egész lánczával biztosítsák és meglezzék a rékbaduk mozdulatait. A nagy tömeg orosz lovassággal szemben a mi gyöngé patrouillejaink meglehetősen tehetetlenek voltak. A földéritek munkáját helyettük repülő-embereinknek kellett elvégeznük. Annyi azonban bizonyos, hogy értelmesség, tehát a hívívő szolgálatban való hasznavebetőség, lovassági kiképzettség, ügyesség és támadó erő tekintetében a mi lovasságunk lényegesen fölül áll az oroszoknak.

Sokszor szó esett már róla, hogy az orosz lovasok — kozákok csak úgy, mint a többi lovasfajta — nem állja a robamot. Elébe sem áll, hanem a bol a terep a gyalogos tűzbarcznak nem kedvél, félretér előle, majd megeresztett kantárszúrral visszafelé vágat. Ilyenkor azután több ízben bebizonyosodott, hogy tisztjeink utól tudták érni őket, de, már a legénység nem. Kivált mély talajon boldogultak a miénknél sokkal jobban a fürge kozákok. Egyik törzstisztünk egy ilyen alkalommal csaknem keservesen járt. Versenylovával vonult a háborúba s a nemes állat akarata ellenére elragadta, egyenesen a menekülő ellenség közé; öt kardseb lett az akaratlan kirándulás vége.

A kubáni és tereki kozákok kivételével, minden kozák elsősorban a dzsidájával támad ellenségére. Ujabbban az orosz dragonyosok és ulánusok is dzsidával járnak. A mi lovasainkat eleinte zavarba ejtette a dzsida, de azután oda se néztek neki. A nehéz lovassági kard egyetlen csapására vagy kettétört a dzsida, vagy lebanyatlott a ló marjára, mire a dzsidas védtelen volt a mi lovasaink kardcsapásaival szemben. Pedig minden fejnek irányuló kardvágás balálosnak mondható. Viszont a mi lovasaink panyókára vetett és röpködő mentéje valósággal pajzsként fogta föl a dzsida döféseit. Tulajdon szemünkkel látnunk egyszer egy ulánust, a ki három vagy négy lándzsadöfést kapott oldalról és mindössze néhány karczolás lett az eredményük.

Kozákjaikat az oroszok maguk sem becsülhetik valami elsőrendű anyagnak. Legalább is úgy látszik, hogy nem épen kedvező tapasztalatokat szerezhetek velök. Nagyobb tömegben csak ritkán bocsátották őket útnak. Emlékezetes kamionka — sztrumilovai betörésük, melynek során Vannovszkij tábornok sebesülten Lembergbe került. A tábornokot önként követve a fogságba egy hűséges tisztje, ki beszélgetés közben elmondta, hogy minő utasításokat kaptak kozákjai. Meg volt hagyva nekik, hogy az országutakat, a községeket, az urasági kastélyokat elkerüljék és megkíméljék s a mennyire csak lehetséges, erdőben meneteljenek és útközben a vasuti megávitati összeköttetéseket elrontsák.

Az utasítás egészen helyes, de a kozákok ezeket a feladatokat alig tudják elvégezni, a minék különös az oka. A kozáknyereg tudniillik rendkívül nagy, a minék az az előnye, hogy a lovas súlyát jól elosztja a ló hátának felületén. Viszont azonban olyan súlyos ez a nyereg már egymagában is, hogy az állat takarmányá-

nak meg a lovas eleségének súlyát a paripa már el nem bírja, vagy csakis fűrgesége rovására bírja el. Az egyes orosz lovasszakaszok táppénzét a szakaszvezetők kapják, a kik azután többnyire zsebükben felejtik. Így azután a kozákok rekvizícióra, ösztintebb néven rablásra szorulnak. A fosztogatásban megakadályozni úgy szokták őket, hogy rendes lovasságot adnak melléjük őrizetre. Azért, tudjuk, mégis fosztogatnak bőven.

A földéritek szolgálatban a kozák vajmi keveset ér. Foglyul esett kozákok azt sem tudták, ki ellen barczolnak. Még a tisztjeik is pusztá ösztönükkel mozognak a terepen. Egyik ezredünk számos kozáktisztet fogott el Kelet-Galicziában; csak egyetlenegyüknek volt térképe, az is gyöngé másolata az osztrák 1 : 75.000 léptékű térképnek. Minthogy a kozáktisztek maguk is parasztok, vagy parasztszülők gyermekei, annál jobban értenek a falusi néppel való bánáshoz. Nyomban kémszolgálatra fogják be a parasztokat. Mikor például Caernoviczba bevonultak, első dolguk a rubásboltok készletének lefoglalása volt. A rubák kémeik felöltöztetésére szolgáltak.

A japánok.

„Japán Anglia szerepét akarja eljátszani Kelet-Ázsiában” ezt a kétségkívül helyes megállapítást teszi Riegelsberger heidelbergi egyetemi tanár, a ki német polgár letére sokáig állott a japán kormány szolgálatában és töviről-begyire ismeri az ottani viszonyokat. Japán politikai terveit Riegelsberger egy figyelemreméltó cikkben ismerteti, a mely a „Berliner Tageblatt”-ban jelent meg és többek között a következőket mondja:

Japánt földrajzi helyzete is basonlóvá teszi Angliához. Ugyanolyan sziget-ország, mint európai szövetséges társa, a mi ugyanazt a kedvező és biztonságot nyújtó helyzetet biztosítja Japánnak, mint a milyent eddig Anglia élvezte. Nagyravágyó terveit vannak Japánnak. Sóvárögva tekint Kbinára és Amerikára — céljai s politikai számításai ebben az irányban mozognak. Japán első szákmányolása 1894—95-ben Formóza sziget birtokát hozta és e mellett gazdag badisarczot kapott a legyőzött kbinaiaktól. Az oroszokkal való barczainak az volt a jelszava, hogy Kórea és Khina integritását meg kell védenie. Sajátságos, Anglia akkoriban nem tett kifogást az ellen; hogy a véres háborút a semleges Manzsuriában vívják meg egymással az ellenfelek. A háborút angol pénzzel küzdötte végig Japán és szákmányul megtartotta Koreát s így ö maga sértette meg Khina integritását. Az orosz-japán háború után a Kelet-Ázsiában élő európaiak és amerikaiak tisztában voltak azazal, hogy a japán győzelem a fehér faj vereségét jelenti. Ugyanígy fogták föl diadalukat a japánok is. A mikor a győzelem nyomán elmaradt a nagy szákmányolás, Tokióban lázadás keletkezett, a kormány ellen tüntettek és lerombolták a japán fővárosban levő keresztény templomokat és misszióházakat. Ettől kezdve azonban a japán imperializmus kiterjesztett szárnyakkal törtetett előre. Az első állomás Khina. Az egész khinai birodalmat japán befolyás alá vetették. Évek óta készültek erre az akcióra. Politikai ügynökök megszállták a sárge köztársaságot. Azzal a jelszóval dolgoznak, hogy Khinát és Japánt szoros kapcsolatba kell hozni egymással és a febéreket ki kell szorítani.

Japán lett Khina felé az európai kultúra közvetítője és nagyon természetes, hogy csak az és annyi kerül belőle Khinába, a mit és a mennyit a japánok jónak látnak. A khinai hadseregnek japán tisztiek az instruktorai, japánok a különböző iskolák tanítói — sőt még az európai muzsikára is japánok oktatják a szegény khinaiakat. A japán sajtó a kezében tartja a chinai közvéleményt is. Japán papok a fehérek ellen izgatják a náluk nevelődő khinai papokat. Ugyanigy feküdt rá Khinára a japán kereskedelem. A közös irás-jegyek következtében Japán közvetlenül hat Khinára s ez teljesen legyengíti az európai és amerikai befolyást. E mellett a japánok arra is jól vigyáznak, nehogy Khina nagyra nőhessen. Ebből a czélból nem engedik nyugópontra jutni Dél és Észak ellentéteit. Régi elvei alapján jár el most Japán, a midőn Kiaucsauból ki akarja űzni a németeket. A fehérek ellen való harcának az oroszok megverése után ez a második állomása. Épúgy, ahogy Anglia cselekedte, Japán is a tenger legjobb és legbiztosabb kapuit igyekszik hatalmába venni. Kiaucsau ugródeszkának kell nekik, türelmetlenül várják, hogy az aláaknázott Khinában forradalom törjön ki, mire ők rögtön le fognak csapni a szerencsétlen országra. Japánban nyíltan beszéltek róla és készültek a németekkel való báborúra.

Különös figyelemre kell méltatni Japán és Amerika viszonyát. A mikor kitört a háború, az Unió képviselője kijelentette Tokióban, hogy teljesen semleges nézői lesznek a német-japán harcoknak, de hozzátette, hogy elvárják ennek az ígéretnek teljesítését, hogy Kiaucsaut elfoglalása után Khinának adják vissza. Ebben az ígéretben azonban maguk az amerikaiak sem hisznek és a viszony a két állam között a lehető legrosszabb. Japánban a közhangulat azt kívánja, hogy el kell foglalni a Philippini-szigeteket és a hogy a dolgok ma állanak, ez immár csupán idő kérdése. Japán tekintete azonban még messzebb is irányul. Egyenesen Amerikának a Csendes-oczeán felőli partjai felé. Itt van ugyanis szerintük a japán őshaza. A főiskolákon azt tanítják az ambíciózus sárgáknak, hogy ők a spanyolok által leigázott mexikóiaknak leszármazottjai. A mexikói zavargások alatt Japán már ezen a címen foglalt állást az Unióval szemben. Japán Kiaucsau után Amerika ellen fordul és Közép- és Dél-Amerikában igyekszik majd megvetni a lábát. Ennek a rendkívüli expanzióknak sok a hasonlósága az angolok hódító politikájával. Már is épül a hatalmas japán flotta, a melynek méretei az angoléval fog vetekedni. Gróf Okuma, a jelenlegi japán miniszterelnök, ezt a kijelentést tette:

— Most engedjük, hogy az idegenek fölhasználjanak bennünket, csak azért, hogy ba majd megerősödünk, kiűzhessük Kelet-Ázsiából valamennyiüket.

Jelentős szavak, a melynek szomorú következményeit Anglia érzi majd meg legelőször. Ázsiai és ausztráliai birtokaira már is kerestet vethet.

Amerika és Japán viszonyáról adjuk még itt az alábbi sorokat, amerikai forrás után. Lassanként, mondja e közlés, világosság derül arra is, hogy a japán beavatkozás miatt keltett föl az amerikaiakban oly nagyfokú bizalmatlanságot. Anglia és Japán ugyanis szövetségesek s ennek a két nagyhatalomnak bizonyos keletázsiai terveik vannak, a mik veszélyeztetik az amerikai Unió keletázsiai érdekeit. Ez angol-japán tervekről valami kellemetlen indiszkréczió révén tudomást szerzett egy olasz diplomata, aki azután a dolgot egy olasz nyelvű sajtóban szóváltette és leleplezte. Ez a terv elsősorban

a hollandok ellen irányult. A mikor ugyanis Hollandia semlegességi nyilatkozatot tett, ez a nyilatkozat nem elégitette ki Angliát, mert nem volt — szerinte — elég határozott és energikus, mire azután az angol kormány tudomására hozta Hollandiának, hogy ezen semlegességi nyilatkozata után nem lesz abban a helyzetben, hogy Japánt megakadályozhassa abban, hogy meg ne szállja Hollandia keletázsiai gyarmatait. Erre Hollandia egy határozottabb és energikusabb formájú semlegességi nyilatkozatot tett. A dologról azonban valahogy tudomást szereztek az amerikai Unió politikai és kormánykörüi is, mire Japánnak kategorikus és félre nem érthető formában tudomására hozták, hogy a japán hadműveletek kiterjesztését délfelé, a Fülöp-szigetek irányában, semmi körülmények közt meg nem tűrik s minden ilyen akciót erélyesen visszautasítanak, sőt fegyveres erővel is megakadályoznak. Világos ugyanis, hogy ha Japán megvethetné lábát a maláji szigeteken, úgy ez Amerikának a Fülöp-szigeteken való uralmát és a csendes tengeren való hatalmát is veszélyeztetné, sőt az amerikai uralom végét jelentené.

KÉPEINKHEZ.

Harcztéri képek.

A háború tartama óta már több ízben szóvá tettük lapunk hasábjain a kémeknek hadseregünk működésére vonatkozó bátrányos beavatkozását. Azonban olyan téma ez s annyira kimeríthetetlen forrásait tárja elénk a háborus krónika, hogy sohasem irhat és beszélhet róla eleget az ember. A hadsereg mozgó csapatainak kiküldött felderítő járőreinek és tábori őrségének éppen úgy ki kell terjeszteni a figyelmüket mindenre és mindenre, mint a csendőrnek, a ki előtt tudvalevőleg mindenki gyanus és gyanussá teheti magát.

A harczoló seregtegek igyekeznek ugyan mindenképen elejét venni a kémkedésnek s a lakosságnak erre való hajlandóságát már csirájában igyekeznek elfojtani, azzal, hogy dobszóval és hirdetményeken közhírré teszik, hogy a kémkedést rögtönbiráskodás mellett, a mely ellen nincs fellebbezés, azonnali kötél általi halállal büntetik. Ezenfelül minden gyanusnak takilt községben a vagyonosabb és tekintélyesebb polgárok közül tuzokat vesznek őrizet alá, tudára adván a lakosságnak, hogy ezek az életükkel és vagyonukkal kezeskednek a lakosság kifogástalan magatartásáért.

De úgy ez az eljárás, mint a lakosság szigorú figyelemmel tartása nem nagyon sokat ér. Fanatikus, gyűlölködő emberek ezek daczára is akadnak mindenütt s ezek minden alkalmat megragadnak és kihasználják, hogy az ellenséget csapataink számerejéről, mely irányba való mozdulatairól a legravaszabbb módon értesíthessék. És legfőbb esetben nem is anyagi érdek, hanem az irántunk érzett ellenszenv és az ellenség iránti faji vagy vallási szempontból eredő rokonszenv készíti őket erre.

A szerb, lengyel, orosz, illetőleg rutén paaszai, a

ki teljes közömbösséget mutatva, talán épen gazdasági eszközökkel vállán gyalogol, esetleg kocsival hajtat az útvonalon, a merre a csapatok elhaladnak, vagy elhelyezkedéshez előkészületeket tesznek, legtöbbször a kémek ravasz fogásaként teszi ezt s mielőtt alkalma nyílik rá, előszóval, fény vagy füstjelekkel, inítt-amott egy vagy több épület felgyújtásával s még számtalan különféle módon figyelmezteti az ellenséget az óvatosságra, míg mások erdei vagy hegyi rejtett utakon, csempész-útvényeken vezetőkül ajánlkoznak, hogy az ellenséget csapataink oldalba vagy hátba leendő meglátmadhatására megfelelő pozícióba vezessék, társaik pedig ezalatt a távbeszélő- vagy táviró-vezetéseket pusztítják el, hogy csapataink összeköttetését ekként elvágják.

Így juthattak be hazánkba délen a szerbek, északon pedig az oroszok a Kárpátokon átvezető csempész-utakon és útvényeken. Az ezektől való óvakodás készletét után katonáinkat a jelen számunkban közölt képeken is látható ama eljárásra, hogy minden gyanus egyént elfogjanak s úgy ezeket, mint sokszor egész vidék lakosságát a harcztérről messze eső más vidékre internálják, mert csak így lehet ellenük sikeresen védekezni s csapataink működését előnyösen biztosítani.

HIREK.

A vitézségi érmek viselésének kiterjesztése. Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi október hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb parancsiratával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a hadrakelt seregben a vitézségi érmek a könnyen is viseltethessenek.

A vitézségi érempótdíjak újbóli megállapítása. Az eddig érvényben volt érempótdíjak helyett Ő császári és apostoli királyi felségének 1914. évi szeptember 15-én kelt és a 138,932/6. számú honvédelmi miniszteri körrendelettel közölt legfelsőbb elhatározása alapján a vitézségi érmek birtokával a jövőben a következő havi pótdíjak élvezete van egybekötve, a. m. az arany vitézségi éremmel havi 30 korona, az I. osztályú ezüst vitézségi éremmel havi 15 korona és a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel havi 7 korona 50 fillér. Ezen pótdíjak minden hó 1-én előzetesen esedőkesek. Az érempótdíj emu új felszámolásban a már kihirdetettek részére 1914. évi október hó 1-étől a jövőben kitüntetésedők részére pedig annak a hónapnak 1-étől kezdve illetékes, a melyben az érem adományoztatott. A pótdíj élvezete azzal a hónappal szűnik meg, melyben az igényjogosult elhalálozik, vagy pedig oly hiúttal birtokosági illetéssel sújtatik, melylyel a vitézségi érem élvezete törvényeszerint egybekötve van.

Harcztéri hőseink. Pálfi János beregszászi szárnybeli őrmester, szeptember 27-én a Mikuliczánál vívott ütközetben, Koczka Lajos esendőrk pedig az Uzsoknál vívott ütközetben elesve, hősi halált szenvedtek.

Az Uzsok mellett vívott ütközetben Pap József II. esendőrk. őrmester súlyosan megsebesült, Szól Ferenc esendőrk pedig ugyanott fogságba esett.

A Mikuliczánál vívott ütközetben Rosch Gyula esikszeredai szárnybeli próbaesendőrk szeptember 27-én elült. Ács Gábor és Vusinszki N. máramaroszigeti őrsbeli esendőrk a Karácsonfalva mellett október 7-én, a szolnoki szárny Grezson nevű esendőrk pedig a Majszin és Borsa között október 8-án vívott ütközetben megsebesültek. A szurduki őrs egy esendőrk pedig fogságba esett.

Kérelem. Gál János, Csik megye, Csutakpatak nyári őrsön, u. p. Bálbor, állomásos esendőrk, kéri Lukács József esendőrk, ki a cs. és kir. 39. gyalogezredben mint tizedes szolgált, hogy címét egy fontos okból közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az uralkodóház tagjai a háboruban. Egy bécsi hirlap tudósító aA császári ház és a háború" czímen a következőket írja: A monarchia egyik legnemesebb hagyománya, a nép és a dinasztia sziklaszilárd egyetértése és sorok törhetetlen közössége felemelő módon jut kifejezésre a háború folyamán is. A legfelső uralkodóház férfi és nőtagjai versengenek abban, hogy odaadásteljesen tevékenykedjenek hatáskörükhöz, akár a hadvezetés terén, a hadiszintéren, akár a hol a háborúban szenvedett sebek gyógyításáról van szó. Az uralkodóház tekintélyes számú hercege részt vesz a háborús operációkban. Frigyes főherceg vezeti tudvalevőleg a hadsereg főparancsnokságát, a melyhez a trónörökös Károly Ferencz József főherceg is tartozik. József Ferdinánd főherceg az Aussenberg-seregben vezette hadosztályát, majd önálló csapat vezetését vette át. Péter Ferdinánd főherceg hadosztályával szintén az Aussenberg hadseregében harcol. Lipót Szalvátor főherceg mint tüzérségi főfelügyelő működik és mint ismeretes, több ízben tüzérségi pozíciókban részt vett a harcokban. Károly Albrecht főherceg egy lovashadosztály törzskarához van beosztva, a mely már 11 ütközetben vett részt. József főherceg egy gyalogos hadosztály parancsnoka és több ízben állott már a harc tüzében. Mint az önkéntes betegápolás főfelügyelője, Ferencz Szalvátor főherceg fejt ki nagyarányú tevékenységet. Ugyanezen a téren működik Jónő főherceg, a kinek egészségi állapota nem engedi meg a háború színterén való működést. A tizenkilenc éves Miksa főherceg, a kit a felelő nemrég nevezett ki zászlóssá, most részestül gyakorlati kiképzésben. A fenségesasszonyok példás buzgalommal működnek a háború sebesültjei és áldozatai érdekében. Több hercegnő tudvalevőleg mint betegápolónő teljesít szolgálatot. Mária Terézia főhercegnő asszony a Vöröskereszt tartalékkórházában tartózkodik. Mária Jozefa főhercegnő asszony az Augarten palotában rendezett be példás kórházat, Izabella Mária főhercegnő, a hadsereg főparancsnokának leánya a hadiszintéren fejt ki betegápolói működést és Budapeston Augustia főhercegnő asszony, József főherceg neje fejt ki áldásos működést a sebesültek érdekében. Nemkülönböztetve Izabella főhercegnő asszony, a hadsereg főparancsnokának felesége és Blanka főhercegnő leányával, valamint Valéria főhercegnő.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1914 október hó 10-ével:

Pinczés Zoltán, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a dicsőszentmártoni szakasz parancsnokává; továbbá

1914 október hó 1-ével:

zászlósokká:

a csapatszolgálatra bevonult következő csendőrhadaapródok:

Andrits Radoszláv, Egyri László és sárosfai Bittó Gyula a VI. és Rutich József az V. számú csendőrkerület állományában; végül

1914 október hó 1-ével:

csendőr törzsfőnökök:

Kiss P. Károly őrmester (1. rangszám) a VIII., Gyurka János őrmester (2. rangszám) a VII. és Szabó Károly őrmester (3. rangszám) a VI. számú csendőrkerület állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyezettettek:

1914 október hó 1-ével:

Bokor György, VII. számú csendőrkerületbeli járás-őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint orokkant, népfőkelelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Sepsiszentgyörgy.

1914 november hó 1-ével:

Schuller Mihály, VIII. számú csendőrkerületbeli törzsfőnök, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint orok-

Egy angol diplomata kérdései. Ponsonby angol képviselő, a ki ezelőtt a diplomata pályán működött, feltűnést keltő cikket írt a *The Nation* című folyóiratban. — *Harai*, — úgymond — a kik hisszük, hogy politikusaink sok végtelen hibát követtek el, továbbra is hallgatunk, akkor szemet a hibákat soha nem ismerhetné meg az angol közvélemény és még a reménye is megszűnnék annak, hogy megtörténjenek. Ezután kérdéseket tesz föl, a melyekre ő maga adja meg az angol vezető államférfiakra igazán lesújtó feleleteket:

1. Vajjon a fehérvérnyünkben megjelent levelezés, a mely a háború okát ismerteti, nem azt bizonyítja-e a legkétségtelenebbül, hogy egész előbbi politikánk súlyos kötelezettségekké vált ránk és hogy minket egy olyan zavaros halálban fogott meg, a melyet magunk szöktünk magunknak? — *Harai* a válasz: Ugy van, ez igaz.

2. Helyes-e, avagy csupán ésszerű-e, a nemzet háta mögött más állammal kötő erejű megállapodásokat csinálni? — Nem.

3. Kijelentette kormányunk, hogy háború esetén teljesen szabadok vagyunk és nincsenek kötelezettségeink? Igen.

4. Hadat üzentünk volna Franciaországnak, ha szükségesnek látta volna, hogy biztonsága érdekében hadsereget küldjön Németország ellen Belgiumon keresztül? Nem.

5. Tudott-e előre Németország arról, hogy mi kötelesek vagyunk Franciaországot segíteni és Németországot akarta-e velünk a háború? — Nem.

6. Nem lett volna másmilyen Németország magatartása, ha mi szándékainkat nyíltan és világosan tudomására hoztuk volna? — Igen.

7. Németország elsősorban is nem a szláv faj, tehát Oroszország támadásától tartott? — Igen.

8. Oroszország segítése nem az orosz autokracziának és militarizmusnak erősítését jelenti-e? — Igen.

9. Ha győz Oroszország, nem jelenti-e ez, hogy új területeket szerez és vajjon nem nagy szerencsétlenség-e ez? — De igen.

10. Lehetőség és kívánatos-e, hogy Németország megemmisüljön és természetes fölvirágzását mindörökké megakadályozzuk? — Nem.

11. Valószínűnek látszik, hogy Németország, ha elveszteni öszes gyarmatait — tétlen és alárendelt állammá lenne a jövőben? — Nem.

12. A háború kitörésekor a brit nép ellenséges érzéssel viseltetett Németország iránt? — Nem.

13. Van okunk arra a föltevésre, hogy a hivatalos Anglia már jó ideje németellenes politikát üzött? — Igen.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Osaládi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvecskőre. 1. Oly lakbérletbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkbenél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékkamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 12. Oly takarékkamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 12. Oly takarékkamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 12. Oly takarékkamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegot nyújtunk ért kpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézkönyvek és csekkek beszedéséért elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

kant, mindennemű népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Brassó.

Előléptettek:

1914 október hó 1-ével:

őrmesterekké:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Nagy Ambrus, Orbán István, Oláh Ferencz, Borzai János, Tóth Ferencz II.:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Békési György, Tóth Balázs és Molnár Sándor I. őrsvezető cz. őrmesterek; továbbá

őrsvezető cz. őrmesterekké:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Niekreisz Károly, Szopkó András, Kustyán Mihály, Lőrincz Miklós, Tóth Kása Péter, Gyapjas István, Nagy György, Balogh Márton, Benke János, Csontos Géza;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Batár Antal, Varga János III., Fehér Gyula, Lang András és Richtarek János csendőr cz. őrmesterek.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Pap György őrsvezető cz. őrmester, Imre Antal, Csuré Péter, Vas József és Farkas János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésükért.

Bereczki Balázs, Pap János, Pál Dávid és Gagyí Ferencz őrsvezető cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek helyes vezetése és befolyásolásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Eros Antal járásőrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésért, valamint alárendeltjeinek helyes és czéltudatos nevelése és befolyásolásáért.

Mihály Elek őrmester, Csog Dénes őrsvezető cz. őrmester és Bács Ferencz csendőr, egy nagyobb szabású lopás tettesének leleményes és buzgó nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Réti János járásőrmester, Terna Máriaival, 1914 szeptember 13-án, Karavanban.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Farkas József III. csendőr cz. őrmester, Tuli Annával, 1914 szeptember 10-én, Szarvaskenden.

Bakonyi András őrmester, Pálffy Máriaival, 1914 szeptember 24-én, Vertesacsán.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló géparúháza Kizárólag alantl czimen létezik Szegeden avárosi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletbarátomat, ügyeljenek hogy meg ne tévesszék hasonló nevű ezeket és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis



nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerekpárok a tünétküll Pathéfon beszélőgépek és lemezek főlegkara is ottam van, csendőrségi dísztartógépek ekeky részlelítésre. Foarfegyvékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton küldöm üdvözlémet sok ezer pártoló barátainak.

SZANTÓ JÓZSEF
géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kézelő és nyakravaló

Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy nagy raktárt tartunk téli alsó ing és lábravalókból, keztyükből, hósapka, fülvédő, harisnya, nemkülönbén házilag készült ingek és lábravalókból, kitünő minőségben, olcsó árak mellett.